

Duiding Fedecom barometer Q3-Q4 2025

Sector en bedrijfsgegevens

Fedecom, dé brancheorganisatie voor ruim 1.000 fabrikanten, importeurs en dealers in agrotechniek, veehouderijtechniek, groentechniek, industrie/GWW en intern transport. Onze leden spelen een centrale rol in innovatie, productie en dienstverlening in deze sectoren. We verbinden bedrijven, kennisinstellingen en beleidsmakers en ondersteunen leden bij het toepassen van nieuwe technologieën. De leden realiseren gezamenlijk een jaaromzet van circa 5,5 miljard euro en bieden werk aan ongeveer 16.500 medewerkers. Met de Barometer brengt Fedecom periodiek in kaart hoe de sector zich ontwikkelt. Door de brede deelname van bedrijven uit alle segmenten ontstaat een actueel en representatief beeld van de economische dynamiek binnen de branche. In deze meting is de spreiding over Landbouwtechniek, Groentechniek en Industrie, GWW en Intern Transport vergelijkbaar met eerdere metingen, net als de verdeling naar bedrijfsomvang. Dat zorgt ervoor dat de uitkomsten een betrouwbaar beeld geven van de actuele stand van zaken.

Arbeidsmarkt: stabilisatie na eerdere druk

De arbeidsmarkt binnen de Fedecom-sectoren laat in de tweede helft van 2025 een overwegend stabiel beeld zien. Ten opzichte van dezelfde periode in 2024 zijn geen grote verschuivingen zichtbaar, maar onderliggend zijn er duidelijke nuances tussen segmenten en bedrijfsprofielen.

Vaste medewerkers

Het aantal vaste medewerkers blijft bij de meeste bedrijven gelijk. De neerwaartse druk die in 2024 nog zichtbaar was, is in meerdere segmenten afgezwakt. Minder bedrijven geven aan hun vaste formatie te hebben verkleind, terwijl een deel lichte groei meldt. De verwachtingen voor het komende halfjaar sluiten daarbij aan. Ondernemers rekenen vooral op stabiliteit of beperkte uitbreiding van hun vaste kern. Dat wijst op een sector die inzet op continuïteit en behoud van vakmanschap, zonder vooruit te lopen op sterke groei. Tussen segmenten zijn verschillen zichtbaar. Met name binnen de Landbouw- en Veehouderijtechniek is een verschuiving zichtbaar van afname naar stabilisatie of lichte groei. In Industrie, GWW en Intern Transport overheerst een gematigder beeld, met nadruk op het op peil houden van de bestaande bezetting. In het dashboard is per segment en functie te zien hoe deze ontwikkeling zich precies verhoudt.

Flexibele medewerkers

De inzet van flexibele arbeidskrachten laat in 2025 meer verschuivingen zien dan een jaar eerder. Waar in 2024 vooral sprake was van een breed stabiel of afnemend beeld, passen bedrijven hun flexibele schil in 2025 actiever aan. Tegelijkertijd blijft een structurele opschaling uit. Groei in flexibele inzet is beperkt en stabiliteit blijft in de

meeste segmenten de dominante categorie. Flex wordt daarmee vooral ingezet om schommelingen op te vangen en niet als structurele groeiversneller.

Dit beeld sluit aan bij landelijke cijfers van de ABU, waaruit blijkt dat het aantal uitzenduren in 2025 lager ligt dan in 2024, terwijl de omzet zich stabielier ontwikkelt. Dat duidt op terughoudendheid in het aantal ingezette uren, ondanks aanhoudende arbeidsvraag. Ook tussen bedrijfsprofielen zijn nuances zichtbaar. Bij fabrikanten is het beeld verschoven van duidelijke afbouw in 2024 naar meer stabiliteit in 2025. Dealers en gemengde bedrijven laten overwegend een gelijkblijvende inzet zien.

Vacatures

Vacatures blijven een belangrijk aandachtspunt. Een aanzienlijk deel van de bedrijven heeft openstaande functies, wat onderstreept dat de arbeidsmarkt structureel krap blijft. Tussen bedrijfsprofielen zijn duidelijke verschillen zichtbaar. Bij fabrikanten blijft de vacaturedruk het hoogst. Dealers tonen een relatief stabiel beeld, terwijl gemengde bedrijven en vooral importeurs in 2025 vaker aangeven geen vacatures te hebben dan een jaar eerder. Ook tussen segmenten zijn nuances zichtbaar. Binnen Industrie, GWW en Intern Transport blijft het aandeel bedrijven met vacatures relatief hoog. In de Groentechniek is sprake van een lichte afname van bedrijven met meerdere openstaande functies. De Landbouwtechniek laat een overwegend stabiel beeld zien, terwijl in de Veehouderijtechniek de verwachtingen rond het invullen van vacatures iets positiever zijn dan in 2024.

Landelijke cijfers bevestigen dit gematigde beeld. Volgens het CBS is het aantal vacatures in de tweede helft van 2025 licht afgenomen en nam de arbeidsmarktspanning iets af, al blijft deze historisch gezien hoog. Voor elke 100 werklozen staan nog steeds veel vacatures open, wat wijst op een structureel krappe arbeidsmarkt, maar minder extreem dan in eerdere jaren.

Samenvattend arbeidsmarktbeeld

Alles bij elkaar laat de arbeidsmarkt in de tweede helft van 2025 een beeld zien van stabilisatie. De sterke neerwaartse druk uit eerdere metingen is afgezwakt, maar een brede groeifase blijft uit. Bedrijven houden hun vaste kern op peil, sturen gericht op hun flexibele inzet en blijven zoeken naar personeel waar dat nodig is. De lichte stijging van de werkloosheid naar circa 4% in 2025 en de afnemende vacaturegroei op nationaal niveau passen bij dit beeld van afkoelende, maar nog steeds krappe arbeidsmarktcondities. De verschillen tussen segmenten en bedrijfsprofielen worden daarbij iets duidelijker zichtbaar. Per saldo bevindt de sector zich in een fase van evenwicht: geen sterke expansie, maar wel rust en continuïteit in de personeelsontwikkeling.

Binnenlandse markt

Orderpositie

In de tweede helft van 2025 blijft de binnenlandse orderpositie bij een groot deel van de bedrijven gelijk ten opzichte van dezelfde periode in 2024. De meerderheid van de respondenten geeft aan dat het orderniveau stabiel is gebleven. Toch zijn er duidelijke verschillen tussen segmenten. In Industrie, GWW en Intern Transport wordt in 2025 vaker een afname gemeld dan een jaar eerder. Binnen Landbouwtechniek en Veehouderijtechniek blijft het orderniveau daarentegen vaker op peil.

Bij de hoofdfuncties zijn de verschillen minder groot, al melden fabrikanten in 2025 vaker een afname dan in 2024. Dealers en gemengde bedrijven laten een evenwichtiger beeld zien. Dit patroon van stabiliteit met verschillen sluit aan bij landelijke cijfers. Het producentenvertrouwen in de industrie verbeterde in de tweede helft van 2025, maar bleef rond de neutrale grens. Dat past bij een markt waarin geen brede groei zichtbaar is, maar waarin ook geen duidelijke terugval optreedt. In het dashboard is per activiteit en segment zichtbaar hoe deze verschillen zich precies verdelen.

Verkopen

Nieuwe machines

Bij de verkoop van nieuwe machines zien we in 2025 duidelijke verschillen tussen activiteiten. Waar bij dealers in 2024 nog relatief vaak een afname werd gemeld, wordt in 2025 vaker een toename gerapporteerd. Ook bij importeurs is deze omslag zichtbaar en wordt in 2025 duidelijk vaker groei gemeld dan een jaar eerder. Bij fabrikanten blijft het beeld gematigder. Zowel toename als afname komt voor, zonder dat één richting duidelijk overheerst. Gemengde bedrijven laten een stabiel patroon zien, met minder uitgesproken verschuivingen.

Kijken we naar segmenten, dan blijft Industrie, GWW en Intern Transport gevoeliger. In dit segment wordt relatief vaker een afname gemeld dan in andere delen van de markt. Binnen Groentechniek en Veehouderijtechniek is het beeld evenwichtiger en overheerst stabiliteit of lichte groei. De verwachtingen voor het komende halfjaar zijn overwegend stabiel. Er wordt geen brede groeifase voorzien, maar ook geen scherpe terugval.

Dit gemengde beeld past bij de ontwikkeling van de NEVI Manufacturing PMI in 2025. De index bleef boven de grens van 50, wat duidt op aanhoudende vraag, maar de groeidynamiek zwakte later in het jaar af. Dat sluit aan bij het herstel in delen van de markt, gecombineerd met een voorzichtige vooruitblik.

Gebruikte machines

Bij gebruikte machines is de ontwikkeling in 2025 sterker dan in 2024. In meerdere segmenten melden bedrijven vaker een toename van de verkoop. Vooral binnen Veehouderijtechniek en Groentechniek is deze groei zichtbaar. In Industrie, GWW en Intern Transport blijft de beweging gematigder en meldt een groter deel van de bedrijven een gelijkblijvend niveau of een afname. Ook bij de functies op hoofdniveau zien we dat dealers en importeurs in 2025 vaker groei rapporteren dan een jaar eerder, terwijl bij fabrikanten het beeld rustiger blijft. Opvallend is dat de verwachtingen voor het komende halfjaar voorzichtiger zijn dan de gerealiseerde ontwikkeling. Ondernemers bewegen dus in de markt, maar houden hun vooruitblik gematigd.

Onderdelen

De onderdelenmarkt vormt het meest stabiele onderdeel van de binnenlandse markt. In vrijwel alle segmenten geeft een meerderheid van de bedrijven aan dat de omzet gelijk blijft. Binnen Veehouderijtechniek en Groentechniek wordt daarnaast relatief vaak een toename gemeld, terwijl in Industrie, GWW en Intern Transport het aandeel bedrijven dat een afname meldt hoger ligt dan in andere segmenten. Bij de hoofdfuncties zijn de verschillen beperkt. Fabrikanten rapporteren het vaakst een gelijkblijvend niveau, terwijl bij importeurs de spreiding tussen toename en afname groter is. Onderdelen laten daarmee een rustiger patroon zien dan nieuwe machines en bevestigen dat onderhoud en vervanging in brede zin op peil blijven.

Werkplaatsbezetting

In de tweede helft van 2025 blijft de werkplaatsbezetting in grote lijnen stabiel. In alle segmenten geeft een meerderheid van de bedrijven aan dat de bezetting gelijk is gebleven ten opzichte van 2024. Tussen de segmenten zijn wel verschillen zichtbaar. In Veehouderijtechniek en Landbouwtechniek verschuift het beeld in 2025 licht positief: hier meldt een groter deel van de bedrijven een toename van de bezetting dan een jaar eerder. In Groentechniek blijft het beeld overwegend stabiel met een lichte groei.

Binnen Industrie, GWW en Intern Transport is de bezetting vaker gelijk gebleven, maar ligt het aandeel bedrijven dat een afname meldt hoger dan in de andere segmenten. Dit segment laat daarmee het meest gematigde beeld zien.

De waardering van de bezetting is overwegend neutraal tot gunstig. Het aandeel bedrijven dat de situatie als ongunstig beoordeelt blijft beperkt. Vooruitkijkend verwacht de meerderheid van de bedrijven een gelijkblijvende bezetting in het komende halfjaar. In Landbouw- en Veehouderijtechniek is de verwachting iets positiever dan in Industrie/GWW, waar vooral stabiliteit wordt voorzien.

Samenvattend binnenlands marktbeeld

De binnenlandse markt in Q3 en Q4 2025 laat een stabiel beeld zien, met duidelijke verschillen tussen segmenten en productcategorieën. De orderpositie blijft bij de meerderheid gelijk, terwijl in met name Industrie, GWW en Intern Transport vaker een afname wordt gemeld dan in andere segmenten.

Bij de verkoop zien we meer beweging. Nieuwe machines tonen herstel bij dealers en importeurs, maar blijven gevoeliger voor schommelingen dan andere categorieën. Gebruikte machines laten in meerdere segmenten groei zien, vooral binnen Veehouderij- en Groentechniek. Onderdelen blijven de stabiele basis, met in de meeste segmenten een gelijkblijvend of licht stijgend niveau.

De werkplaatsbezetting bevestigt het bredere beeld van de binnenlandse markt: overwegend stabiel, met lichte verbeteringen in agrarische segmenten en een gematigder ontwikkeling in Industrie/GWW. Grote uitslagen blijven uit.

Alles bij elkaar wijst dit op een markt waarin klanten hun investeringskeuzes zorgvuldig afwegen. Waar ruimte is voor groei, wordt die benut, maar stabiliteit overheerst. Nieuwe investeringen worden selectiever gedaan, terwijl onderhoud en vervanging op peil blijven. De binnenlandse markt beweegt daarmee niet sterk omhoog of omlaag, maar laat vooral zien dat bedrijven hun positie vasthouden en waar nodig bijsturen.

Export

Aandeel export in de omzet

Het aandeel export in de totale omzet verschilt sterk per activiteit en segment. Fabrikanten realiseren structureel een groter deel van hun omzet in het buitenland dan dealers en gemengde bedrijven. Bij dealers blijft het exportaandeel in de meeste gevallen beperkt en aanvullend op de binnenlandse markt, terwijl importeurs en gemengde bedrijven een bredere spreiding laten zien. Tussen segmenten zijn eveneens duidelijke verschillen zichtbaar. In Industrie, GWW en Intern Transport ligt het aandeel export gemiddeld hoger dan in de agrarische segmenten. Binnen Landbouwtechniek, Groentechniek en Veehouderijtechniek blijft de binnenlandse markt voor veel bedrijven de belangrijkste pijler. Tussen 2024 en 2025 zijn hierin geen scherpe verschuivingen zichtbaar. Het exportaandeel bevestigt daarmee vooral de structurele verschillen binnen de sector.

Ontwikkeling exportomzet

De ontwikkeling van de exportomzet in de tweede helft van 2025 laat een gematigder beeld zien dan in 2024. Waar in 2024 in meerdere categorieën nog relatief vaak groei werd gemeld, verschuift het beeld in 2025 vaker richting stabiliteit of lichte afname.

Bij fabrikanten blijft het beeld het meest evenwichtig. Groei en stabiliteit komen beide voor, al neemt het aandeel bedrijven met duidelijke groei iets af ten opzichte van 2024. Bij dealers wordt in 2025 vaker een afname gemeld dan een jaar eerder. Ook bij importeurs en gemengde bedrijven is de spreiding groter geworden, met minder uitgesproken groei dan in 2024.

Tussen segmenten valt vooral Industrie, GWW en Intern Transport op. In dit segment wordt in 2025 relatief vaker een afname van de exportomzet gemeld dan in 2024. De agrarische segmenten – Landbouwtechniek, Groentechniek en Veehouderijtechniek – laten een stabiel beeld zien, al wordt ook daar minder vaak groei gerapporteerd dan een jaar eerder.

Dit gematigde beeld sluit aan bij landelijke cijfers van het CBS, waaruit blijkt dat de goederenexport in 2025 minder sterk groeit dan in eerdere jaren en meer schommelingen laat zien. Ook signalen van Fenedex wijzen op terughoudendheid bij exporterende bedrijven, mede door internationale onzekerheid en druk op marges. Daarnaast laat de Economische Barometer van Koninklijke Metaalunie zien dat de buitenlandse orderpositie eind 2025 onder druk staat en de verwachtingen negatief zijn. De ontwikkelingen binnen Fedecom passen daarmee in een breder nationaal en internationaal beeld.

De verwachtingen voor het komende halfjaar zijn overwegend terughoudend. In meerdere activiteiten en segmenten neemt het aandeel bedrijven dat een afname verwacht toe ten opzichte van 2024. Bij fabrikanten blijft het vooruitzicht relatief het meest evenwichtig. In Industrie, GWW en Intern Transport wordt voorzichtiger vooruitgekeken dan in de agrarische segmenten. Dealers en gemengde bedrijven verwachten in meerderheid stabiliteit, met een kleinere groep die groei voorziet.

Samenvattend exportbeeld

De export in Q3 en Q4 2025 laat geen brede terugval zien, maar wel een gematigder dynamiek dan in 2024. Groei wordt minder vaak gemeld en de vooruitblik is voorzichtiger. De verschillen zijn vooral zichtbaar per segment. Industrie, GWW en Intern Transport laat relatief meer afname zien, terwijl de agrarische segmenten stabiel blijven. Fabrikanten hebben structureel een groter exportaandeel en een evenwichtiger exportontwikkeling dan andere activiteiten. Het beeld is dat van een exportmarkt die in beweging blijft, maar zonder duidelijke versnelling.

Financieel

Werkvoorraad

De werkvoorraad laat in de tweede helft van 2025 overwegend stabiliteit zien ten opzichte van dezelfde periode in 2024. In de meeste segmenten geeft een meerderheid van de bedrijven aan dat het niveau gelijk is gebleven. Grote uitslagen naar boven of beneden blijven uit. Wel zijn er verschillen zichtbaar tussen segmenten. In Industrie, GWW en Intern Transport wordt relatief vaker een afname gemeld dan in de agrarische segmenten. Binnen Landbouwtechniek en Veehouderijtechniek overheerst stabiliteit, met daarnaast een beperkte groep bedrijven die een toename rapporteert. De verwachting voor het komende halfjaar wijst eveneens op continuïteit: ondernemers rekenen vooral op een gelijkblijvend niveau. Het beeld is daarmee beheerst. De orderportefeuilles zijn niet sterk gegroeid, maar ook niet breed teruggevallen.

Prijsontwikkeling

De prijsontwikkeling in de tweede helft van 2025 laat een gematigder beeld zien dan in eerdere jaren. In vrijwel alle segmenten geeft het grootste deel van de bedrijven aan dat prijzen gelijk zijn gebleven of slechts licht zijn gestegen. Sterke prijsverhogingen, zoals in eerdere perioden, komen minder voor. Dit past binnen een bredere economische context. Volgens recente cijfers van het CBS is de inflatie in Nederland in 2025 lager dan in voorgaande jaren. Ook de producentenprijzen in de industrie laten een afvlakking zien. De algemene prijsdruk in de economie neemt daarmee af. Dat sluit aan bij de barometercijfers, waarin bedrijven minder vaak forse prijsaanpassingen melden.

De verwachting voor het komende halfjaar bevestigt dit beeld. Ondernemers voorzien geen sterke prijsbewegingen, maar rekenen vooral op stabilisatie.

Omzet

De omzetontwikkeling sluit aan bij het bredere patroon van stabiliteit. In de meeste segmenten rapporteert een meerderheid van de bedrijven een gelijkblijvend omzetniveau, aangevuld met een substantiële groep die een lichte toename meldt. Industrie, GWW en Intern Transport laat relatief vaker een afname zien dan de agrarische segmenten. In Landbouwtechniek en Veehouderijtechniek blijft het beeld evenwichtiger en vaker stabiel tot licht positief. Vooruitkijkend blijft de toon voorzichtig. Het aandeel bedrijven dat een sterke groei verwacht is beperkt, maar ook een brede terugval wordt niet voorzien. Ondernemers rekenen vooral op continuïteit in plaats van versnelling.

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat volgt grotendeels het patroon van omzet en prijsontwikkeling. In alle segmenten overheerst stabiliteit, met een evenwichtige verdeling tussen gelijkblijvende en licht verbeterde resultaten. Binnen Industrie, GWW en Intern Transport

wordt relatief vaker een verslechtering gemeld dan in de agrarische segmenten. In Landbouwtechniek en Veehouderijtechniek blijft het resultaat vaker op peil. De verwachtingen voor het komende halfjaar zijn terughoudend positief. Een duidelijke winstversnelling wordt niet voorzien, maar ook geen brede verslechtering. Bedrijven lijken hun financiële positie beheerst te managen.

Investeringsen

De investeringsontwikkeling in Q3 en Q4 2025 wordt gekenmerkt door stabiliteit. Het grootste deel van de bedrijven houdt het investeringsniveau gelijk aan dat van 2024. Het aandeel bedrijven dat meer investeert is iets groter dan het aandeel dat minder investeert, maar brede expansie blijft uit. Tussen de segmenten zijn verschillen zichtbaar. In Industrie, GWW en Intern Transport wordt relatief vaker een afname gemeld. Binnen Landbouwtechniek en Veehouderijtechniek overheerst stabiliteit, met daarnaast een beperkte groep bedrijven die investeringen uitbreidt.

Ook landelijk laten CBS-cijfers zien dat investeringen in materiële vaste activa in 2025 licht groeien ten opzichte van een jaar eerder. Die gematigde groei ondersteunt het beeld dat bedrijven investeringen niet stilzetten, maar beheerst voortzetten.

Kijken we naar de bestemming van investeringen, dan wordt het grootste aandeel ingezet op medewerkers en organisatie. Daarna volgen machines en productie. Vastgoed en marketing nemen een kleiner aandeel in. Dat patroon wijst erop dat bedrijven hun investeringsruimte vooral benutten om de interne organisatie te versterken en bestaande activiteiten te ondersteunen, eerder dan om grootschalig capaciteit uit te breiden.

Samenvattend financieel beeld

Het financiële beeld in de tweede helft van 2025 wordt gekenmerkt door stabiliteit met nuanceverschillen tussen segmenten. Werkvoorraad, omzet en resultaat blijven in meerderheid op peil. De prijsontwikkeling is gematigd en sluit aan bij afnemende inflatie en stabiliserende producentenprijzen. Investeringsen worden voortgezet, maar gericht en beheerst. Industrie, GWW en Intern Transport laat relatief vaker druk zien dan de agrarische segmenten. Landbouw- en Veehouderijtechniek tonen een stabiel beeld. Er is geen brede financiële versnelling zichtbaar, maar ook geen sterke terugval. De sector opereert gecontroleerd, met nadruk op continuïteit en gerichte versterking.

Algemeen beeld Q3 en Q4 2025

Over alle thema's heen – arbeidsmarkt, binnenlandse markt, export en financieel – laat de Barometer een consistent beeld zien. De sterke uitslagen die in eerdere jaren zichtbaar waren, maken plaats voor stabilisatie. Groei is geen vanzelfsprekendheid, maar ook van een brede terugval is geen sprake.

De verschillen tussen segmenten worden duidelijker zichtbaar. Industrie, GWW en Intern Transport laat vaker druk zien, terwijl de agrarische segmenten overwegend stabiel blijven. Bedrijven sturen gericht bij: vaste medewerkers worden behouden, investeringen worden beheerst ingezet en marktontwikkelingen worden zorgvuldig gewogen. De sector bevindt zich daarmee in een fase van evenwicht. Ondernemers houden hun positie vast, bewegen mee met veranderende omstandigheden en benutten ruimte voor groei waar die zich aandient, zonder vooruit te lopen op sterke expansie.

Wil je weten hoe dit beeld zich vertaalt naar je eigen segment of bedrijfsfunctie? Bekijk [Fedecom Barometer-dashboard](#) en gebruik de buttons om de details te ontdekken.